

Bildande av naturreservatet Risberget i Malung-Sälens kommun

Beslut

Länsstyrelsen i Dalarnas län beslutar med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken (1998:808) att förklara det område som avgränsats på bifogad karta, bilaga 1, som naturreservat. Reservatets slutliga gränser märks ut i fält.

För att tillgodose syftet med naturreservatet beslutar Länsstyrelsen med stöd av 7 kap. 5, 6, och 30 §§ miljöbalken att nedan angivna föreskrifter ska gälla för naturreservatet (se *Föreskrifter*).

Beslutet riktar sig till var och en, fastighetsägare och innehavare av särskild rätt, vars rättigheter att använda mark- och vattenområden berörs inom reservatsområdet.

Länsstyrelsen fastställer härmed skötselplanen, bilaga 2, med stöd av 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. Naturvårdsförvaltare ska vara Länsstyrelsen i Dalarnas län.

Uppgifter om naturreservatet

Namn	Risberget
Kommun	Malung-Sälén
Län	Dalarna
NVR id	2047599
Natura 2000-beteckning	Ingår ej i nätverket
Lägesbeskrivning	Naturreservatet ligger ca 2,5 mil väster om Lima, vid Tisjön.
Huvudsaklig karaktär	Gammal hänglavsrik granskog
Förvaltare	Länsstyrelsen i Dalarnas län
Fastigheter	Biskopsbyn 1:5, 1:12, 5:2, 9:7 (Privata)
Rättigheter	Servitut för kraftkabel (Ellevio AB)
Areal	Total areal: 72 ha Landareal: 72 ha Produktiv skogsmark: 63,1 ha

Syfte med naturreservatet

Syftet med naturreservatet är att bevara biologisk mångfald och värdefulla naturmiljöer. Områdets naturskogar och andra ingående naturmiljöer samt områdets orörda karaktär med dess ekosystem och biologiska mångfald ska bevaras. Syftet är också att inom ramen för bevarandet av biologisk mångfald och bevarandet av naturmiljöer tillgodose behovet av områden för friluftslivet.

Syftet ska tillgodoses genom att skogsmark, myr och övriga naturmiljöer med dess flora och fauna utvecklas fritt.

Skäl för beslut

Huvuddelen av området äger den naturliga skogens artsammansättning och ekologiska funktion. Området är variationsrikt vad gäller trädens skiktning, åldersfördelning och dimensioner och förekomsten av gamla senvuxna träd är stor. På många ställen finns gott om död ved i olika dimensioner och nedbrytningsstadier. Området ligger till stora delar i ett skyddat klimatläge med nordostvända sluttningar, vilket tillsammans med fuktiga partier i området bidrar till ett lokalklimat med hög luftfuktighet. Sammantaget ger detta goda förutsättningar för stor artrikedom bland växter, djur och svampar.

I området finns skyddsvärda arter såsom norsk näverlav, violettgrå tagellav och stora mängder reproducerande garnlav. Bland vedsvampar kan nämnas rynkskinn och doftskinn; även intressanta fågelarter som tretåig hackspett och lavskrika har noterats i området, där de troligen häckar. Delar av området är även påverkat av skogsbete, något som ytterligare höjer naturvärdena.

För att områdets naturvärden ska bevaras måste det undantas från skogsbruk.

Föreskrifter

För att säkerställa syftet med naturreservatet förordnar Länsstyrelsen att nedan angivna föreskrifter ska gälla. Föreskrifterna gäller utöver vad som gäller enligt lag eller annan författning.

A. Föreskrifter enligt 7 kap. 5 § miljöbalken om inskränkningar i markägaren och annan sakägares rätt att förfoga över fastighet inom naturreservatet

Utöver föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar är det förbjudet att:

1. anordna upplag, gräva, schakta, dika, dämna eller på något sätt skada mark eller vatten,
2. avverka skog och utföra skogsvårdande åtgärd samt att upparbeta och ta bort dött träd eller vindfälle, med följande undantag:
 - befintliga sikt- och skjutgator får underhållsröjas,
 - röjning av enstaka grenar och sly samt kapning av nedfallna träd i syfte att hålla stigarna i anslutning till fäboden öppna är tillåtet,
 - inom markerat område på beslutskartan får maximalt 15 m³ gagnvirke per år tas ut vid behov för att upprätthålla den traditionella fäboddriften,
 - enstaka grenar och sly får röjas för att kunna se rågångsmarkeringar,
 - röjning får ske i syfte att hindra igenväxning av källor,

3. gödsla, sprida kalk, återföra aska i gödningssyfte eller använda bekämpningsmedel,
4. anlägga mark- eller luftledning, uppföra ny byggnad, mast eller annan anläggning, med följande undantag:
 - enklare konstruktion av naturmaterial får uppföras vid jaktpass,
5. plantera in, så eller sätta ut växter, djur eller andra organismer,
6. framföra motordrivet fordon i terrängen, gäller både barmark och snötäckt mark, med följande undantag:
 - uttransport av fälld älg, björn, hjort eller vildsvin är tillåtet med fordon som inte ger skador på mark eller vegetation,
 - nödvändiga transporter för verksamhet kopplad till fäbodbruket är tillåtna,
 - transporter vintertid längs den på beslutskartan utmärkta leden i syfte att nå angränsande skiften är tillåtna,
 - för tjänstemän i sjukvårds-, polis- eller räddningsärende. Insatsen ska omgående anmälas till Länsstyrelsen,
7. upplåta korttidsjakt inom naturreservatet.

Vidare är det förbjudet att utan Länsstyrelsens tillstånd

8. använda avmaskningsmedel på betesdjur som hålls inom naturreservatet.

B. Föreskrifter enligt 7 kap. 6 § miljöbalken om markägare och annan sakägares skyldighet att tåla visst intrång

För att tillgodose syftet med naturreservatet förpliktas markägare och innehavare av särskild rätt att tåla att följande anordningar och åtgärder vidtas inom naturreservatet:

1. utmärkning av naturreservatet samt uppsättning av informationstavlor för friluftslivets behov,
2. röjning av träd och sly kring kulturmiljölämningar och biologiska kulturarvsföreteelser som t.ex. lövtäktsträd,
3. undersökningar för uppföljning av skötselplanen och naturreservatets syfte.

C. Ordningsföreskrifter med stöd av 7 kap. 30 § miljöbalken

C-föreskrifterna gäller även markägare och innehavare av särskild rätt då de inte nyttjar sin rätt att bruka marken.

Utöver föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar är det förbjudet att:

1. skada växande eller döda – stående eller omkullfallna – träd, stubbar och buskar, med följande undantag:
 - mindre, löst liggande grenar och kvistar får insamlas i syfte att göra upp eld,
2. framföra motordrivet fordon i terrängen, gäller både barmark och snötäckt mark.

Slutligen är det förbjudet att utan Länsstyrelsens tillstånd

3. gräva upp växter, plocka mossor, lavar och vedlevande svampar eller samla in djur (t.ex. insekter),

4. genomföra eller bedriva tävlingar, lägerverksamhet och andra större eller återkommande organiserade arrangemang.

Föreskrifterna enligt 7 kap. 30 § ska gälla omedelbart även om de överklagas. De träder i kraft vid datum som framgår i länets författningssamling, ett dokument som trycks i anslutning till det att beslutet är fattat.

Generella undantag från föreskrifter

Ovanstående föreskrifter under A och C utgör inte hinder för förvaltaren, eller den som förvaltaren utser, att utföra de insatser som behövs för naturreservatets vård och skötsel, och som framgår av föreskrifterna under B. Föreskrifterna ska inte heller utgöra hinder för uppföljning av bevarandemål och åtgärder, eller vid tillsyn.

Föreskrifterna ska inte utgöra hinder för normalt underhåll av de vägar som syns på beslutskartan. Med normalt underhåll avses sådana åtgärder som syftar till att upprätthålla anläggningarna i dagens utformning, utbredning och funktion.

Föreskrifterna enligt A ska heller inte utgöra hinder för att radera luftledningen som går längs östra kanten av området, vilken är markerad i föreskriftskartan. Åtgärden tillåts omfatta för raseringen nödvändig grävning, schaktning, körning i terräng samt undanröjande av mindre träd och buskar. Förutsättningen är att det sker på tjälad mark.

Förtydliganden av föreskrifter

I föreskrift A6 regleras terrängkörning. Angående undantaget från föreskriften som handlar om uttransport av vilt ska begreppet "skador" inte tolkas lika strikt som "märken". Terrängkörning får aldrig medföra att hydrologiska förhållanden eller vattenkvalitet förändras. Undantaget för körningar i samband med fäbodbruk gäller endast så länge fäbodbruket uppfyller terrängkörningslagens undantag för körningar i samband med jordbruk.

I föreskrift A7 förbjuds korttidsjakt. Med korttidsjakt avses dagkort och andra avtal kortare än ett år. Jaktgäster accepteras endast om de medföljer nyttjanderättsinnehavare – dvs. de ska bedriva jakt tillsammans.

I föreskrift C3 förbjuds att utan Länsstyrelsens tillstånd gräva upp växter, plocka mossor, lavar och vedlevande svampar, samt att samla in djur. Matsvamp och bär får plockas i naturreservatet.

Dispens

Länsstyrelsen får enligt 7 kap. 7 § miljöbalken, om det finns särskilda skäl, lämna dispens från meddelade föreskrifter.

Beskrivning av området

Naturvärden

Angränsande sjön Tossan, några mil väster om Lima finner vi bergen Storbrändan och Risberget. Från Storbrändans topp böljar detta naturreservat nedför dess östsluttning, där det möter upp Risbergets sydsluttning för att sedan avslutas vid myrmarkerna nära Tossjön. Skogen utgörs av en gammal, flerskiktad barrnaturskog som domineras av gran,

men med inslag av tall och björk. Träden är i många fall täckta av en stor mängd hänglavar. Självgallring pågår, vilket leder till att det finns mycket död ved av olika åldrar och dimensioner. Det finns lodytor täckta av skuggblåslav i övergången mellan toppen av Storbrändan och den inte fullt så branta östslutningen. I öst ringlar sig en bäck och bildar en liten dalgång med små fall och sumpområden, här finns rörligt markvatten och höga botaniska värden. Svamp- och lavfloran är rik inom hela området och ett stort antal fynd av rödlistade arter har gjorts.

Risbergets fåbod är en aktiv sådan med en lång historia, och den långa kontinuiteten av bete i skogen är tydligt. Betespåverkade skogar är en sällsynt naturtyp som ofta hyser höga naturvärden.

Planeringsbakgrund

56 ha av det blivande reservatet utgörs av nyckelbiotoper. I närheten av Risberget finns flera befintliga naturreservat, däribland Tandövala, Näsknölen och Brånberget. Initiativ till reservatsbildning är även taget vid Grå-Larsknipen, och tillsammans ger dessa områden en hög ekologisk funktionalitet på landskapsnivå vilket möjliggör spridning av hotade arter.

Risbergets fåbod är utpekad av Riksantikvarieämbetet som ett riksintresse för kulturmiljövården enligt 3 kap. 6 § miljöbalken.

Inga motstridiga intressen för området omnämns i Malung-Sälens översiktsplan (antagen 2009-03-30). Det omfattas ej heller av några detaljplaner eller av några områdesbestämmelser.

Ett permanent skydd av Risberget medför ett bidrag till uppfyllandet av miljömålen *Levande skogar* samt *Ett rikt växt- och djurliv*.

Den pågående markanvändningen i området är skogsbruk.

Ärendets handläggning

I samband med en avverkningsanmälan 2010 besöktes området av Skogsstyrelsen, varpå flera stora nyckelbiotoper pekades ut. Området föreslogs för naturreservatsbildning, och kunde 2017 prioriteras av Länsstyrelsen. Ett möte med berörda markägare ledde till att värderingar av berörda fastigheter beställdes. Värdering utfördes av SVEFA, varpå förhandlingar om ersättning utfördes av N.A. Stefansson AB. Förhandlingarna ledde till att markägarna som kom att ingå i det slutliga naturreservatet ersattes under 2018 och 2019.

I september 2019 skickades förslag till beslut och skötselplan ut på remiss till sakägare, markägare och övriga intressenter i syfte att få in synpunkter, varefter följande synpunkter inkom:

Dalarnas ornitologiska förening har i ett yttrande meddelat att man ser positivt på bildandet av reservatet, men har även synpunkter på föreskrifterna. Föreningen anser att fågeljakt inte ska tillåtas i reservatet för att freda detsamma som reproduktionsområde och födoområde i ett hårt brukat landskap. En liknande åsikt

framfördes även i ett yttrande av Naturskyddsföreningen Malung-Sälen, som inte vill se någon småviltsjakt gå grund av att det moderna skogsbruket missgynnar alla skogsfåglar.

Ellevio AB vill i ett yttrande framhålla vikten av att en planerad rasering av en berörd luftledning ska kunna genomföras inom ramarna för reservatsbestämmelserna.

Motivering

Ett mark- eller vattenområde får av Länsstyrelsen eller kommunen förklaras som naturreservat i syfte att bevara biologisk mångfald, vårda och bevara värdefulla naturmiljöer eller tillgodose behov av områden för friluftslivet. Ett område som behövs för att skydda, återställa, eller nyskapa värdefulla naturmiljöer eller livsmiljöer för skyddsvärda arter får också förklaras som naturreservat, se 7 kap. 4 § miljöbalken.

Länsstyrelsens bedömning

Det föreslagna området har mycket höga naturvärden. Skogen uppvisar en hög ålder och en stor mängd död ved, vilket tillsammans med områdets varierande topografi och mikroklimat borgar för en hög biologisk mångfald. Detta återspeglas i mängden skyddsvärda arter som hittats inom reservatet. Områdets naturvärden är sådana att de kräver ett omfattande och långsiktigt skydd för att bevaras och utvecklas. Detta skyddsbehov tillgodoses bäst genom bildande av naturreservat. Beslutet följer de riktlinjer som gäller för Länsstyrelsens prioritering av områdesskydd.

För att skydda och sköta områdets natur- och friluftsvärden fattar Länsstyrelsen beslut om föreskrifter och fastställer en skötselplan. Föreskrifterna behövs för att naturreservatet ska uppnå sitt syfte att bevara områdets naturvärden för framtiden. För de gällande föreskrifterna finns ett antal undantag som syftar till att tillgodose fäbodbrukets behov. Det finns även undantag som syftar till att tillgodose jaktintresset och allmänna intressen som t.ex. räddningsinsatser och friluftsliv. Länsstyrelsen bedömer att dessa undantag inte kommer påverka områdets naturvärden i en sådan omfattning att syftet med naturreservatet åsidosätts.

Inga skötselåtgärder bedöms nödvändiga för att säkra naturvärdena inom reservatet, och det lämnas därmed till fri utveckling. B-föreskrifterna möjliggör dock röjning kring eventuella kulturmiljölämningar samt kring levande kulturspår, så som lövtäktsträd eller kulturväxter om sådana upptäcks inom reservatet.

Länsstyrelsen bedömer att inskränkningarna i enskilds rätt att använda mark eller vatten inte går längre än vad som krävs för att syftet med skyddet ska tillgodoses.

Förbudet mot korttidsjakt motiverar Länsstyrelsen med att jaktutövarna ska ha en god kunskap om områdets naturvärden, skyddsbehov och vilka föreskrifter som gäller. Jakt är en aktivitet som medför vissa särskilda risker för att naturvärden i området skadas där den utförs, exempelvis genom störningar av andra djurarter än de som jagas. Dessa risker minimeras när jägare har god lokalkännedom.

Länsstyrelsen gör bedömningen att fågeljakten i området är av så ringa omfattning att den kan fortgå utan att nämnvärd påverkan sker på skogsfågelstammen.

Angående Ellevio AB:s yttrande om rivning av luftledning har undantag införts i föreskrifterna som medger detta om marken som ingår i reservatet skulle komma att påverkas.

Beslutet är förenligt med hushållningsbestämmelserna för mark och vattenområden enligt 3 kap. miljöbalken samt den kommunala översiktsplanen.

Länsstyrelsen bedömer att de inskränkningar som sker i allmänhetens rätt att färdas och vistas i området är av sådan ringa omfattning att någon konsekvensutredning enligt förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning inte behövs.

Genom bildandet av naturreservatet gör Länsstyrelsen bedömningen att ett antal ekosystemtjänster påverkas. Skyddandet av Risberget från skogsbruk och andra åtgärder ökar exempelvis möjligheterna för området att utgöra ett mål för friluftsliv och turism; att påverka det lokala mikroklimatet gynnsamt; att genom sin höga biologiska mångfald öka robustheten i ekosystemet på landskapsnivå; samt att reglera vattenflöden och rena vatten. Naturreservatets bildande har också negativa följder för några ekosystemtjänster, t.ex. möjligheten för området att leverera virke och andra råmaterial.

Av ovan redovisade skäl anser Länsstyrelsen att Risberget ska avsättas som naturreservat.

Upplysningar

Vissa verksamheter och åtgärder omfattas av dispens eller tillståndskrav med stöd av föreskrifter som fattas i detta beslut enligt 7 kap. 5, 6, och 30 §§ miljöbalken.

Länsstyrelsen vill påminna om att vissa verksamheter och åtgärder m.m. utöver aktuella föreskrifter *även* kan omfattas av andra bestämmelser i miljöbalken eller i annan lagstiftning.

Bestämmelserna i skogsvårdslagen och Skogsstyrelsens föreskrifter om bekämpning av skadeinsekter och tillvaratagande av skadad skog gäller ej inom naturreservatet. Det innebär t.ex. att eventuella vindfällen och stormskadad skog ska lämnas orörda.

Uppkommer insektsskador på skog i anslutning till naturreservatet som en följd av att åtgärder för insektsbekämpning inte vidtagits inom naturreservatet ska frågan om ersättning bedömas enligt skadeståndsrättsliga regler.

Vid exempelvis spontant uppkommen skogsbrand har markägaren ansvar för bevakning i den utsträckning som har beslutats av räddningsledaren efter avslutad räddningsinsats. Se 3 kap. 9 § lagen om skydd mot olyckor (2003:778).

Kungörelse

Föreskrifterna enligt 7 kap. 30 § miljöbalken ska kungöras i länets författningssamling. Beslutet delges sakägarna enligt sändlista med delgivningskvitto.

Överklagan

Beslutet kan överklagas till Regeringen, Miljö- och energidepartementet, se bilaga 3.

Detta beslut har fattats av landshövding Ylva Thörn. I den slutliga handläggningen deltog även chef för rättsenheten Daniel Eriksson, planhandläggare Frida Ryhag, arkeolog Erika Räf, chef för enheten för naturskydd Jemt Anna Eriksson samt naturvårdshandläggare Kristin Persdotter, den sistnämnda föredragande.

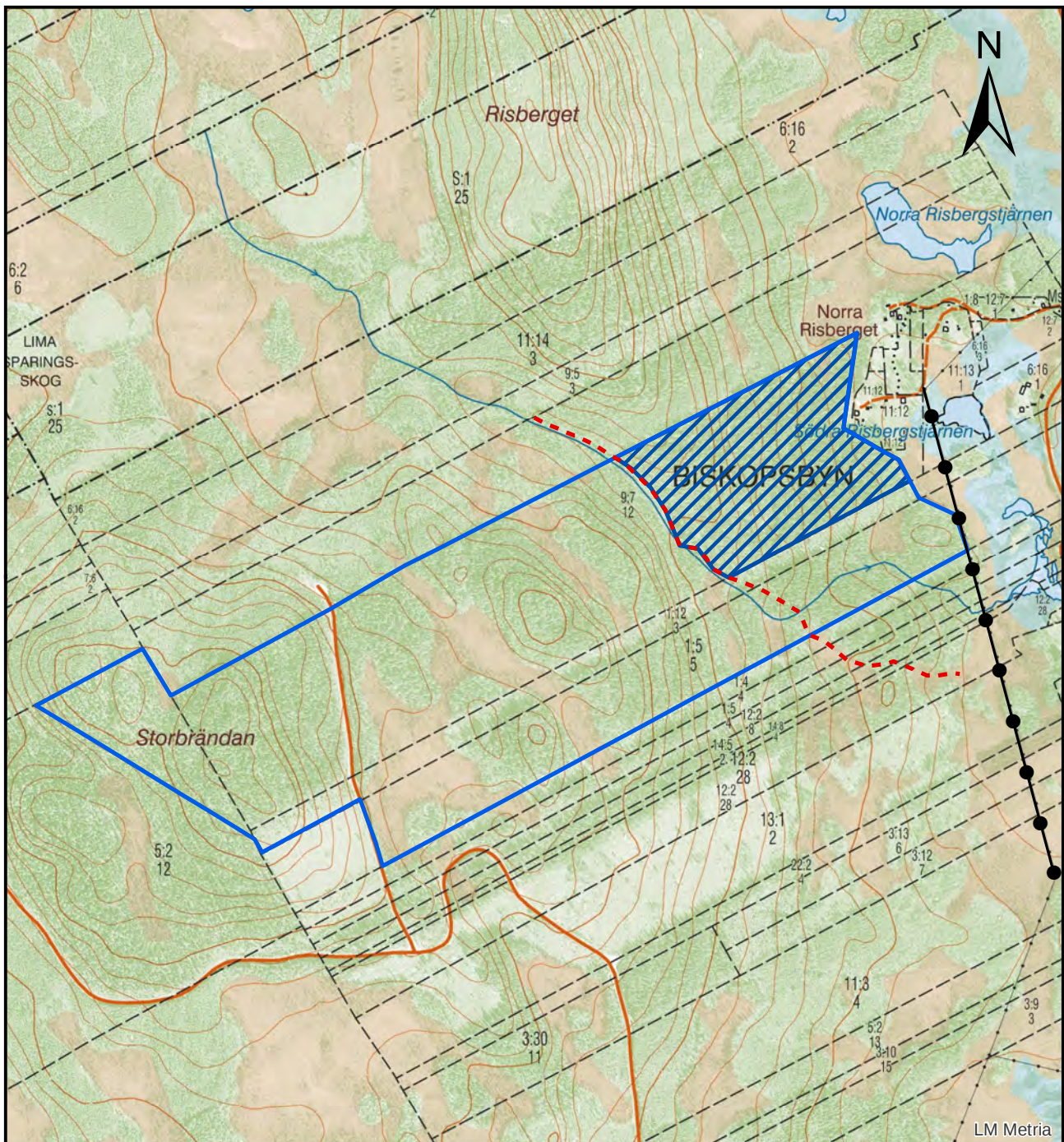
Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrifter.

Bilagor

Bilaga 1	Beslutskarta
Bilaga 2	Skötselplan
Bilaga 3	Överklagningsinformation

För information om hur Länsstyrelsen i Dalarnas län hanterar personuppgifter, se www.lansstyrelsen.se/dataskydd

Beslutskarta naturreservatet Risberget

Översiktskarta

Skala 1:12 000

Teckenförklaring

- Utsträckning av beslutskarta
- Reservatsgräns
- Område avsett i föreskrift A2
- Vinterväg avsedd i föreskrift A6
- Kraftledning
- Vägar

Skötselplan för naturreservatet Risberget

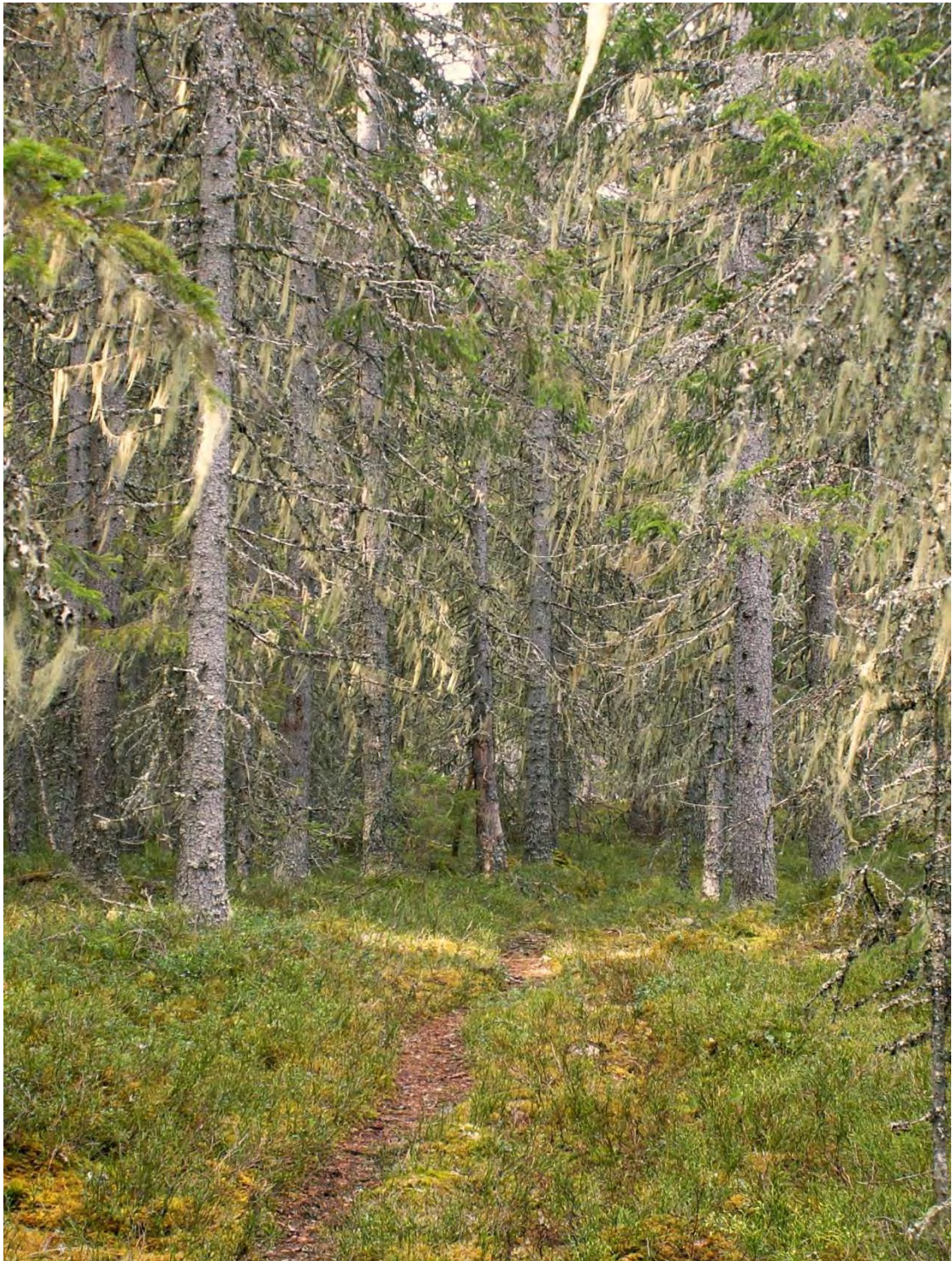

Foto: Janne Bengtsson

Beskrivningsdel

Administrativa data

Namn	Risberget
Kommun	Malung-Sälens kommun
NVR id	2047599
Natura 2000-beteckning	Ingår ej i nätverket
Markslag: (uppdelning enl. Naturvårdsverkets rapport nr 5391)	
Tallskog	9,9 ha
Granskog	32,7 ha
Barrblandskog	11,7 ha
Barrsumpskog	3,3 ha
Lövblandad barrskog	1,3 ha
Ungskog och hyggen	4,1 ha
Impediment	3,1 ha
Våtmark	5,8 ha
Totalt	72,0 ha
Rättigheter	Servitut för kraftkabel (Ellevio AB)
Bebyggelser och anläggningar	Saknas
Förvaltare	Länsstyrelsen i Dalarnas län

Beskrivning av området

Geovetenskap

Jordarterna utgörs av en tunn morän med inslag av berg i dagen. Det finns några mindre partier torv. Berggrunden utgörs av granit med en uppskattad ålder av 1,81-1,61 miljoner år.

Biologi

Vegetation och flora

Vegetationen är typisk för barrnaturskog med dominans av ris och lav i de torrare, mer höglänta partierna; medan det i de fuktigare områdena finns mer ormbunkar, mossor och örter. I öst ringlar sig en bäck och bildar en liten dalgång med små fall och sumpområden samt rörligt markvatten.

Skogstillstånd

Topplatån av Risberget utgörs av grannaturskog med inslag av tall och björk. Skogen är flerskiktad och välsluten med påfallande självgallring. Där finns gott om död ved i olika

åldrar, såväl liggande som stående. Övriga områden utgörs av mosaikartad naturskog med en blandning av luckor och full slutenhet. I östra delen av området betas skogen av fjällkor som tillhör den intilliggande fäboden. En stor del av reservatet är klassat som nyckelbiotop.

Fauna

Tretåig hackspett och lavskrika förmodas häcka inom området.

Värdefulla arter

Svampar

<i>Phellinus chrysoloma</i>	granticka	NT	S
<i>Phellinus ferrugineofuscus</i>	ullticka	NT	S
<i>Phlebia centrifuga</i>	rynkskinn	VU	S
<i>Cystostereum murrayi</i>	doftskinn	NT	S
<i>Phellinus viticola</i>	vedticka		S
<i>Phellinus nigrolimitatus</i>	gränsticka	NT	S
<i>Pseudographis pinicola</i>	gammelgransskål	NT	S

Lavar

<i>Alectoria sarmentosa</i>	garnlav	NT	S
<i>Lobaria scrobiculata</i>	skrovellav	NT	S
<i>Carbonicola anthracophila</i>	kolflarnlav	NT	S
<i>Ramboldia elabens</i>	vedflamlav	NT	S
<i>Hertelidea botryosa</i>	vedskivlav	NT	S
<i>Microcalicium ahlneri</i>	kortskaftad ärgspik	NT	S
<i>Bryoria nadvornikiana</i>	violettgå tagellav	NT	S
<i>Chaenotheca subroscida</i>	vitgrynig nållav	NT	S
<i>Lobaria pulmonata</i>	lunglav	NT	S
<i>Hypogymnia vittata</i>	skuggblåslav		S
<i>Platismatia norvegica</i>	norsk näverlav	VU	S
<i>Chaenotheca gracillima</i>	brunpudrad nållav	NT	S
<i>Chaenothecopsis fennica</i>	blågrå svartspik	NT	

Växter

<i>Goodyera repens</i>	knärot	NT	S	§
<i>Neottia cordata</i>	spindelblomster		S	§
<i>Anastrophyllum hellerianum</i>	vedtrappmossa	NT	S	
<i>Hylocomiastrum umbratum</i>	mörk husmossa		S	

*Fåglar**Picoides tridactylus*

tretåig hackspett

NT

§

Teckenförklaring

S = signalart enligt Skogsstyrelsen

§ = Arten är fridlyst

Hotkategori i Sverige enligt rödlistan

CR = Akut hotad

EN = Starkt hotad

VU = Sårbar

NT = Nära hotad

Kulturhistoria

Risbergets fäbod är belagd sedan 1696 och är en av de mest avlägsna fäbodarna i Lima, ca 25 km fågelvägen från hembyn Biskopsbyn. Fäboden är aktiv, och är utpekad som riksintresse för kulturmiljövården med motiveringen att det är en stor och enhetlig fäbodmiljö med öppna täkter och mycket av det ursprungliga byggnadsbeståndet bevarat.

Infrastruktur

Reservatet nås via enskild väg förvaltat av Lima besparingsskog.

Plandel**Syfte med naturreservatet**

Syftet med naturreservatet är att bevara biologisk mångfald och värdefulla naturmiljöer. Områdets naturskogar och andra ingående naturmiljöer samt områdets orörda karaktär med dess ekosystem och biologiska mångfald ska bevaras. Syftet är också att inom ramen för bevarandet av biologisk mångfald och bevarandet av naturmiljöer tillgodose behovet av områden för friluftslivet.

Syftet ska tillgodoses genom att skogsmark, myr och övriga naturmiljöer med dess flora och fauna utvecklas fritt.

Prioritering mellan bevarandevärden

Naturreservatet är främst avsatt för att säkerställa och utveckla de biologiska värdena, varför nya stigar och andra anordningar för friluftslivet endast får lokaliseras på ett sätt så att biologiska värden ej äventyras.

Skötselområden med bevarandemål och åtgärder

Bevarandemålen har utformats i enlighet med de nationella riktlinjer som gäller för formulering av bevarandemål för skyddad natur. Reservatet är indelat i två skötselområden (se bilaga 1):

1. Äldre skog med fri utveckling
2. Friluftsliv och anläggningar

Skötselområde 1: Äldre skog med fri utveckling

Beskrivning

Området utgörs av hela reservatet.

Bevarandemål

Området präglas av olikåldrig skog vilken domineras av gamla granar. Naturliga processer som åldrande och avdöende leder till att död ved finns i olika grovlekar och nedbrytningsgrader och att skogen är olikåldrig. Omvälvande störningar i form av t.ex. stormfällning eller insektsangrepp kan leda till att hela eller delar av skogen under perioder har en annan karaktär, men detta är en del av skogens utveckling.

Området är fortsatt påverkat av skogsbete.

Skötselåtgärder

Området lämnas huvudsakligen till fri utveckling. Om eventuella kulturmiljölämningar hittas inom området kan röjning eller andra skötselåtgärder för att gynna dessas bevarandestatus bli aktuella. Samma sak gäller för levande kulturspår, som t.ex. lövtäktsträd. Skogsbetet som sker i dagsläget ökar naturvärdena i området och det är positivt om det fortsätter i framtiden.

Skötselområde 2: Friluftsliv och anläggningar

Beskrivning

I dagsläget finns stigar genom reservatet som huvudsakligen hålls öppna av de kor som går där.

Bevarandemål

Information om reservatet och vilka föreskrifter som gäller där finns på informationstavlor i anslutning till området och via länsstyrelsens hemsida.

Skötselåtgärder

Initialåtgärder

Uppmärkning av gräns och skapande av hemsida. Informationstavlor sätts upp enligt skötselkarta.

Löpande skötsel

Se till att informationstavla och hemsida har aktuell information.

Jakt och fiske

Inget fiske sker i naturreservatet. Vilka arter som får jagas regleras inte i föreskrifterna, endast detaljer i hur jakten får utövas (t.ex. passens utformning).

Dokumentation och uppföljning

Förvaltaren ansvarar för att väl dokumentera alla nyskapande åtgärder och restaureringar. Förvaltaren ska även dokumentera underhållsåtgärder samt tillsyn av friluftsanläggningar.

Uppföljning av de bevarandemål som angetts i skötselplan ska göras som underlag för utvärdering av huruvida syftet med reservatet uppnås. Uppföljning genomförs av Länsstyrelsen och kommer att ge vägledning om ytterligare bevarandeåtgärder krävs för att upprätthålla gynnsamt bevarandetillstånd.

Förvaltaren ansvarar även för att följa upp övriga genomförda skötselåtgärder.

Skötselplanen gäller tills vidare och revideras då uppföljningen indikerar att behov finns, eller om skötselplanen i övrigt är inaktuell.

Sammanfattning och prioritering av planerade skötselåtgärder

Prio	Åtgärd	Var	Frekvens
1	Uppmärkning av reservatsgräns	Se karta	Engångsåtgärd, underhåll vid behov
1	Uppsättning och underhåll av informationsskyltar	Se karta	Engångsåtgärd, underhåll vid behov
2	Webbplats		Engångsåtgärd, underhåll vid behov

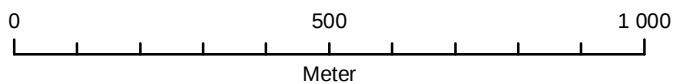
Bilagor

Bilaga 1 Skötselkarta

Skötselkarta naturreservatet Risberget

Skala 1:12 000

Teckenförklaring

- Skötselområde 1: Fri utveckling
- Informationstavlor

Hur man överklagar hos Regeringen

Den som vill överklaga ska skriva till Regeringen. Överklagandet ska dock **skickas eller lämnas till Länsstyrelsen**. Postadressen är Länsstyrelsen, 791 84 FALUN. Besöksadressen är Åsgatan 38 i Falun.

Överklagandet måste ha kommit in till Länsstyrelsen **inom tre veckor från den dag klaganden fick del av beslutet**. Annars kan överklagandet inte prövas.

Överklagandet ska innehålla

- * vilket beslut som överklagas, till exempel genom att ange ärendets diarie-nummer (dnr 511-10857-2017),
- * varför klaganden anser att Länsstyrelsens beslut är felaktigt,
- * hur klaganden vill att beslutet ska ändras.

Klaganden ska även ange

- * namn, adress och telefonnummer.

Överklagandet ska vara undertecknat av klaganden. Om ombud anlitas kan i stället ombudet underteckna överklagandet. I så fall ska fullmakt för ombudet sändas med.

Handlingar eller annat som klaganden anser stöder överklagandet bör sändas med.

Överklagandet prövas av Regeringen. Om Länsstyrelsen inte ändrar sitt beslut som klaganden begär och överklagandet kommit in i rätt tid kommer det att sändas över till **Miljö- och energidepartementet**.

Ytterligare upplysningar kan lämnas av Länsstyrelsen, telefon 010-225 00 00.